

Posudek vedoucího vysokoškolské kvalifikační práce:**Název práce:** Olovené kroužky se středovým otvorem. Raně středověký artefakt v evropském kontextu.**Autor práce:** Viktor Vojtěch**Autor posudku:** Petr Hejhal**Doporučuji k obhajobě:** ano**Jednotlivá hodnotící kritéria** (uvést u každého bodu známku A–F):

1) Hodnocení dodržení zadání a jeho naplnění.	A
2) Struktura práce (přítomnost kapitol podstatných pro splnění cílů práce a relevance jejich obsahu), logika výstavby kapitol.	B
3) Metodika práce.	A
4) Práce s literaturou a dodržení citačních norem.	A
5) Jazyková a pravopisná úroveň práce.	B
6) Kvalita a úroveň obrazové přílohy, včetně jejího provázání s textem.	A
7) Celkové hodnocení práce.	B
8) Slovní komentář, připomínky, náměty, otázky k obhajobě (možno rozepsat).	

Autor tématicky navazuje na svou bakalářskou práci. Předmětem studia byly olovené kroužky se středovým otvorem, které jsou obecně datovány do mladší fáze raného středověku. Cílem bylo podchytit sledovaný artefakt v celé oblasti jeho výskytu a pokusit se o jeho interpretaci. V první části práce autor sumarizuje dějiny bádání v Polsku a v České republice a zabývá se rozšířením tohoto artefaktu v České republice, na Slovensku, Polsku, Rakousku a Německu. Druhá část práce je věnována analýzám. Jsou to v první řadě analýzy metrické, kdy byla sledována velikost (respektive průměr) a hmotnost artefaktů. Tyto parametry jsou důležité, neboť jedna z interpretací těchto artefaktů je považuje za kupecká závaží. U vybraného souboru byla provedena prvková analýza pomocí technologie XRF, výsledky byly srovnány s publikovanými analýzami jiných souborů artefaktů tohoto typu. Ve složení naprosto převládá olovo. Z toho důvodu je v práci připojena kapitola, ve které se autor zamýšlí nad potenciálními zdroji tohoto materiálu (na území ČR je v současné době těžba a zpracování olovnatých rud doložena až od 30. let 13. století).

Byla sledována i datace artefaktů. Nálezy většinou pochází z povrchových prospekcií a na základě doprovodných artefaktů jsou na celém sledovaném území datovány do období 10./11. století až 13. století. Tuto dataci potvrzují nečetné nálezy z archeologicky dokumentovaných souvrství. Dosud ojedinělým případem je lokalita Bojná – Valy, kde je artefakt datovaný do 9. století.

V kapitole interpretace se autor přiklání k velice pravděpodobnému spojení popisovaných artefaktů s obchodem a pracuje s možností, že by se mohlo jednat o nemincovní platidla. Z toho důvodu je do práce zařazena kapitola o obchodu a problematice nemincovních platidel v raném středověku..

V kapitole 11 autor předkládá návrh experimentu, který by podle jeho názoru mohl přispět k otázce výroby těchto artefaktů. Zde je škoda, že samotný experiment součástí práce není.

Cenné je zpracování prostorové distribuce artefaktů. Za současného stavu poznání se zdá, že se nachází pouze v oblasti osídlené západními Slovy, v kontaktní zóně s franckou říší. Nelze samozřejmě vyloučit, že některé nálezy zůstaly mimo záběr práce a velmi pravděpodobně bude jejich počet narůstat.

Obrazová příloha je na dobré úrovni.

Autor práci průběžně konzultoval. Kromě práce s literaturou oceňuji také studentovu komunikaci se zahraničními badateli a badatelkami, kteří se tématu věnují. Přes vynaložené úsilí zůstává otázka interpretace stále otevřena, ačkoli spojení s obchodem je zřejmé.

Práci doporučuji k obhajobě.

18. 8. 2024, Petr Hejhal